

Käesolev tekst on üksnes dokumenteerimisvahend ning sel ei ole mingit õiguslikku mõju. Liidu institutsioonid ei vastuta selle teksti sisu eest. Asjakohaste õigusaktide autentsete versioonid, sealhulgas nende preambulid, on avaldatud Euroopa Liidu Teatajas ning on kättesaadavad EUR-Lexi veebisaidil. Need ametlikud tekstid on vahetult kättesaadavad käesolevasse dokumenti lisatud linkide kaudu

► **B** KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) nr 907/2014,

11. märts 2014,

millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1306/2013 makse- ja muude asutuste finantsjuhtimise, raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise, tagatiste ja euro kasutamise osas

(ELT L 255, 28.8.2014, lk 18)

Muudetud:

		Euroopa Liidu Teataja		
		nr	lehekülg	kuupäev
► <u>M1</u>	Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2015/160, 28. november 2014	L 27	7	3.2.2015
► <u>M2</u>	Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2017/40, 3. november 2016	L 5	11	10.1.2017
► <u>M3</u>	Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2018/967, 26. aprill 2018	L 174	2	10.7.2018
► <u>M4</u>	Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2021/1336, 2. juuni 2021	L 289	6	12.8.2021

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) nr 907/2014,

11. märts 2014,

millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1306/2013 makse- ja muude asutuste finantsjuhtimise, raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise, tagatiste ja euro kasutamise osas

I PEATÜKK

MAKSE- JA MUUD ASUTUSED

Artikkel 1

Makseasutuste akrediteerimise tingimused

1. Määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 7 lõike 1 kohaselt kulude haldamise ja kontrolli eest vastutavad makseasutused peavad seoses tehtud maksete ning teabe edastamise ja säilitamisega piisaval määral tagama, et:

- a) enne makse heakskiitmist kontrollitakse taotluse toetuskõlblikkust ning toetuse andmise korda maaelu arengu programmi raames ning selle vastavust liidu eeskirjadele;
- b) peetakse täpset ja ammendavat raamatupidamisarvestust tehtud maksete kohta;
- c) tehakse liidu õigusaktidega ette nähtud kontrollid;
- d) esitatakse nõutud dokumendid liidu eeskirjades kindlaksmääratud tähtaja jooksul ja vormis;
- e) dokumendid, sealhulgas liidu eeskirjadele vastavad elektroonilised dokumendid, on kättesaadavad ja neid hoitakse viisil, millega on tagatud nende jätkuv terviklikkus, kehtivus ja loetavus.

2. Liikmesriigid akrediteerivad makseasutusena asutused või talitused, kes vastavad lõikes 1 sätestatud tingimustele. Lisaks peab akrediteeringu saamiseks vastama makseasutuse halduskorraldus ja sisekontrollisüsteem I lisas sätestatud kriteeriumidele (edaspidi „akrediteerimiskriteeriumid”) järgmistes punktides:

- a) sisekeskkond;
- b) kontrollitegevus;
- c) teave ja selle edastamine;
- d) järelevalve.

Liikmesriigid võivad kehtestada täiendavaid akrediteerimiskriteeriume, et võtta arvesse makseasutuse suurust, kohustusi ja eripära.

▼B*Artikkel 2***Koordineerivate asutuste akrediteerimise tingimised**

1. Kui on akrediteeritud rohkem kui üks makseasutus, teeb asjaomane liikmesriik määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 7 lõike 4 kohaselt ministeeriumi tasemel ametliku otsuse koordineeriva asutuse akrediteerimise kohta, kui ta on ise veendunud, et kõnealuse asutuse halduskorraldus tagab tema piisava suutlikkuse täita kõnealuses artiklis osutatud ülesandeid.
2. Akrediteeringu saamiseks peab koordineeriv asutus kehtestama menetluskorra, mis tagab, et:
 - a) komisjonile esitatavad deklaratsioonid põhinevad nõuetekohaselt volitatud allikatest saadud teabel;
 - b) deklaratsioonid on enne komisjonile edastamist nõuetekohaselt kinnitatud;
 - c) komisjonile edastatud teavet toetab nõuetekohane kontrolljälg;
 - d) saadud ja edastatud teave säilitatakse kas paber kandjal või elektrooniliselt.

*Artikkel 3***Makseasutuste kohustused seoses riikliku sekkumisega**

1. Määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 7 lõikes 1 osutatud makseasutused tagavad riikliku ladustamist hõlmavate sekkumismeetmetega seotud toimingute haldamise ja kontrolli käesoleva määruse II lisas kindlaks määratud tingimustel või vajaduse korral põllumajandussektori õigusaktide alusel, lähtudes eelkõige nimetatud lisas sätestatud minimaalsetest protsendimääradest.

Makseasutused võivad volitada oma pädevuses olevaid toiminguid teostama selleks käesoleva määruse I lisa punkti 1 alapunktis C kindlaks määratud tunnustamistingimustele vastavaid sekkumisasutusi või muid makseasutusi.

2. Ilma et see piiraks nende üldist vastutust riikliku ladustamise eest, võivad makse- ja sekkumisasutused:
 - a) usaldada teatavad riikliku ladustamise toimingud füüsilistele või juriidilistele isikutele (edaspidi „laopidajad”), kes ladustavad sekkumiseks ettenähtud põllumajandustooteid;
 - b) volitada füüsilisi või juriidilisi isikuid täitma teatavaid põllumajandussektori õigusaktidega ettenähtud ülesandeid.

▼B

Kui makseasutused usaldavad ladustamistoimingud laopidajale, nagu on osutatud esimese lõigu punktis a, tuleb seda teha ladustamislepingu alusel lähtuvalt III lisas esitatud kohustustest ja üldpõhimõtetest.

3. Makseasutuste kohustused seoses riikliku ladustamisega on eelkõige järgmised:

- a) pidada materiaalsete väärtuste raamatupidamisarvestust ja rahalist arvestust iga toote kohta, mis on riiklikku ladustamist hõlmava sekkumismeetme objektiks, võttes arvestuse aluseks ajavahemikul alates 1. oktoobrist kuni järgmise aasta 30. septembrini tehtavad toimingud; seda ajavahemikku nimetatakse edaspidi „aruandeaastaks”;
- b) koostada ajakohastatud nimekiri laopidajatest, kellega on sõlmitud riikliku ladustamise leping. See nimekiri sisaldab andmeid, mis võimaldavad täpselt määrata kindlaks ladustamispunktid, nende mahu, laohoonete, külmhoonete või silotornide numברי ning nende plaanid ja skeemid;
- c) anda komisjoni käsutusse riikliku ladustamise jaoks kasutatavad tüüplepingud, toodete arvelevõtmise, ladustamise ja laost väljavii-mise eeskirjad ning laopidajate vastutuse suhtes kohaldatavad eeskirjad;
- d) pidada tsentraliseeritud arvutipõhist raamatupidamisarvestust materiaalsete väärtuste laoiseisu kohta, mis hõlmab kõiki ladustamiskohti, kõiki tooteid, eri toodete koguseid ja kvaliteeti, täpsustades iga toote kaalu (vajaduse korral eraldi brutokaalu ja netokaalu) või mahu;
- e) teha kõik toodete ladustamise, säilitamise, transpordi ja üleviimisega seotud toimingud vastavalt liidu ja liikmesriikide õigusaktidele, ilma et see piiraks ostjate, muude nende toimingute raames sekkuvate makseasutuste või selleks volitatud isikute omavastutust;
- f) kontrollida ladustamiskohtades kogu aasta jooksul sekkumisvarusid ebakorrapäraselt ja ootamatult. Kui see ei kahjusta kontrolli eesmärki, võib kontrollist siiski eelnevalt teatada, piirdudes rangelt minimaalse vajaliku ajavahemikuga. Selline etteteatamine ei ületa 24 tundi, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel;

▼B

g) teha vastavalt artiklile 4 iga-aastane inventuur.

Kui liikmesriigis haldab ühe või mitme toote riiklikku ladustamist mitu makseasutust, konsolideeritakse punktides a ja d osutatud materiaalsete väärtuste ja rahaliste vahendite arvestus liikmesriigi tasandil enne vastava teabe esitamist komisjonile.

4. Makseasutused võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada:

a) liidu sekkumise objektiks olevate toodete nõuetekohane säilitamine, kontrollides ladustatud toodete kvaliteeti vähemalt üks kord aastas;

b) sekkumisvarude puutumatus.

5. Makseasutused teavitavad komisjoni viivitamata:

a) olukordadest, kus toote ladustamisperioodi pikendamise tõttu võib toode rikneda;

b) toote koguselistest kadudest või riknemisest loodusjõudude mõjul.

Esimese lõigu punktides a ja b osutatud juhtudel võtab komisjon vastu asjaomased otsused:

a) esimese lõigu punktis a osutatud juhul Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 ⁽¹⁾ artikli 229 lõikes 2 sätestatud kontrollimenetluse kohaselt;

b) esimese lõigu punktis b osutatud juhul määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 116 lõikes 3 sätestatud kontrollimenetluse kohaselt.

6. Makseasutused kannavad rahalise kahju, mis tuleneb liidu sekkumise objektiks oleva toote halvast säilitamisest, eelkõige kahju, mis tuleneb sobimatutest ladustamismeetoditest. Makseasutused kannavad rahalist vastutust ja neil on õigus alustada kohtumenetlusi laopidajate suhtes, kui laopidajad ei täida oma lepingulisi kohustusi või sõlmitud kokkuleppeid.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1308/2013, 17. detsember 2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 671).

▼B

7. Makseasutus võimaldab komisjoni töötajatele ja volitatud isikutele pideva juurdepääsu riikliku ladustamisega seotud kontodele ja kõikidele sekkumise raames koostatud või saadud dokumentidele, lepingutele ja toimikutele. Juurdepääs võimaldatakse kas elektrooniliselt või kohapeal makseasutuse kontoris.

*Artikkel 4***Inventuur**

1. Makseasutused viivad iga majandusaasta jooksul läbi inventuuri liidu sekkumise objektiks olnud iga toote kohta.

Nad võrdlevad selle inventuuri tulemusi raamatupidamisandmetega. Kontrollimise käigus avastatud koguselised erinevused ja nende koguseliste erinevustega seotud summad kajastatakse raamatupidamisarvestuses vastavalt määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 46 lõike 6 punkti a kohaselt vastu võetud eeskirjadele.

2. Lõike 1 kohaldamisel arvestatakse tavaliste ladustamistoimingutega seotud puuduvate koguste puhul IV lisas esitatud lubatavaid hälbeid ning need puudujäägid peavad olema vastavuses arvestuslikus laoseisus esitatud teoreetilise varu ja lõikega 1 ettenähtud inventuuri kohaselt tegelikult laos oleva varu vahega või raamatupidamises kajastuva allesjäänud varuga, kui tegelikult laos olnud varud on ammendatud.

II PEATÜKK

FINANTSJUHTIMINE

*Artikkel 5***▼M3****Hiliseima maksetähtajaga seotud kohustuste täitmata jätmine Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi puhul****▼B**

1. Määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 40 esimeses lõigus osutatud erandite kohaselt ja kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega on Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi (EAGF) raames pärast ettenähtud maksetähtaega tehtud kulud liidu toetuse kõlblikud käesoleva artikli lõigetes 2–6 sätestatud tingimustel.

2. Kui pärast tähtaja möödumist tehtud kulud moodustavad kuni 5 % tähtaegselt tehtud kuludest, igakuiseid makseid ei vähendata.

Kui pärast tähtaja möödumist tehtud kulud ületavad 5 % künnist, vähendatakse nende kulude kohaseid makseid järgmiselt:

▼B

- a) kulude puhul, mis tehti esimese kuu jooksul pärast möödunud maksetähtaega, vähendatakse summat 10 %;
- b) kulude puhul, mis tehti teise kuu jooksul pärast möödunud maksetähtaega, vähendatakse summat 25 %;
- c) kulude puhul, mis tehti kolmanda kuu jooksul pärast möödunud maksetähtaega, vähendatakse summat 45 %;
- d) kulude puhul, mis tehti neljanda kuu jooksul pärast möödunud maksetähtaega, vähendatakse summat 70 %;
- e) kulude puhul, mis tehti rohkem kui neli kuud pärast möödunud maksetähtaega, vähendatakse summat 100 %;

3. Erandina lõikest 2 kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1307/2013 ⁽¹⁾ artiklis 7 osutatud otsetoetuste ülemmäära suhtes järgmisi tingimusi:

- a) kui lõike 2 esimeses lõigus osutatud künnist ei ole kalendriaasta N makseteks täielikult kasutatud hiljemalt 15. oktoobriks aastal N+1 ja kui selle künnise jääk on üle 2 %, vähendatakse viimast 2 protsendini;
- b) eelarveaastal N+1 on kalendriaastal N-1 või varasematel aastatel pärast maksetähtaega makstud otsetoetused (v.a Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 228/2013 ⁽²⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu (EL) nr 229/2013 ⁽³⁾ kohased maksed) EAGFi raames rahastamiskõlblikud, kui vastavalt määruse (EL) nr 1307/2013 artiklile 7 eelarveaastal N+1 makstud otsetoetuste kogusumma, mida on vajaduse korral määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 26 kohase kohandismääruga korrigeeritud, ei ületa kõnealuse määruse III lisas kalendriaastaks N sätestatud ülemmäära;
- c) kulusid, mis ületavad punktis a või b osutatud piirmäärasid, vähendatakse 100 %.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1307/2013, 17. detsember 2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 637/2008 ja (EÜ) nr 73/2009 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 608).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 228/2013, 13. märts 2013, millega kehtestatakse põllumajanduse erimeetmed liidu äärepoolseimate piirkondade jaoks ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 247/2006 (ELT L 78, 20.3.2013, lk 23).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 229/2013, 13. märts 2013, millega kehtestatakse põllumajanduse erimeetmed Egeuse mere väikesaarte jaoks ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1405/2006 (ELT L 78, 20.3.2013, lk 41).

▼ B

Käesoleva lõike esimese lõigu punktis b sätestatud tingimuste järgimise kontrollimisel ei võeta arvesse määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 26 lõikes 5 osutatud tagasimakseid.

▼ M4

▼ B

4. Kui teatavate meetmete puhul on tegemist erandlike haldustingimustega või kui liikmesriigid on esitanud mõjuvaid põhjendusi, kohaldab komisjon lõigetes 2 ja 3 sätestatud erinevat ajagraafikut ja/või ettenähtust väiksemaid määrasid või jätab vähendamise kohaldamata.

Esimest lõiku ei kohaldata siiski kulude suhtes, mis ületavad lõike 3 punktis b osutatud piirmäära.

▼ M4

5. Tähtaegadest kinnipidamist kontrollitakse üks kord eelarveaastas 15. oktoobriks kantud kulude suhtes. Kui igakuiste kuludeklaratsioonide puhul tuvastatakse maksetähtaegadest mittekinnipidamine, võidakse täiendavalt kontrollida maksetähtaegadest kinnipidamist 31. juuliks tehtud kulude suhtes.

Maksetähtaegade iga ületamist võetakse arvesse määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 51 kohases raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise otsuses.

▼ B

6. Käesolevas artiklis osutatud vähendamiste kohaldamine ei piira vastavuse kontrolliga seoses edaspidi vastuvõetavate otsuste kohaldamist, nagu on osutatud määruse (EL) nr 1306/2013 artiklis 52.

▼ M3*Artikkel 5a***Hiliseima maksetähtajaga seotud kohustuste täitmata jätmine Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi puhul**

1. Määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 40 esimeses lõigus osutatud erandite kohaselt ja kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega on Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi raames pärast ettenähtud maksetähtaega tehtud kulud liidu toetuse kõlblikud käesoleva artikli lõigetes 2–6 sätestatud tingimustel.

2. Kui pärast määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 75 lõikes 1 osutatud tähtaja möödumist kantud kulud moodustavad kuni 5 % tähtaegselt kantud kuludest, vahemakseid ei vähendata.

Kui pärast määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 75 lõikes 1 osutatud tähtaja möödumist kantud kulud ületavad 5 % künnist, vähendatakse pärast tähtaja möödumist kantud kulud komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 908/2014 ⁽¹⁾ artikli 22 lõikes 2 osutatud ajavahemikul vastavalt järgmistele eeskirjadele:

⁽¹⁾ Komisjoni 6. augusti 2014. aasta rakendusmäärus (EL) nr 908/2014, milles sätestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 rakenduseeskirjad seoses makse- ja muude asutustega, finantsjuhtimisega, raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmisega, kontrollieeskirjadega, tagatistega ja läbipaistvusega (ELT L 255, 28.8.2014, lk 59).

▼ M3

- a) kulused, mis on kantud selle aasta 1. juuli ja 15. oktoobri vahel, millal maksetähtaeg lõppes, vähendatakse 25 %;
- b) kulused, mis on kantud selle aasta 16. oktoobri ja 31. detsembri vahel, millal maksetähtaeg lõppes, vähendatakse 60 %;
- c) kulused, mis on kantud pärast selle aasta 31. detsembrit, millal maksetähtaeg lõppes, vähendatakse 100 %.

3. Erandina lõikest 2, kui esimeses lõigus osutatud künnist ei ole kalendriaasta N makseteks täielikult kasutatud hiljemalt 31. detsembriks aastal $N + 1$ ja kui selle künnise jääk on üle 2 %, vähendatakse viimast 2 %ni.

4. Kui teatavate meetmete puhul on tegemist erandlike haldustingimustega või kui liikmesriigid on esitanud mõjuvaid põhjendusi, kohaldab komisjon lõigetes 2 ja 3 sätestatud erinevat ajagraafikut või ettenähtust väiksemaid vähendamismäärasid või jätab vähendamise kohaldamata.

5. Makse tähtajast kinnipidamist kontrollitakse 15. oktoobriks kantud kulude puhul üks kord eelarveaastas.

Tähtaja iga ületamist võetakse arvesse määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 51 kohases raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise otsuses.

6. Käesolevas artiklis osutatud vähendamiste kohaldamine ei piira vastavuse kontrolliga seoses edaspidi vastuvõetavate otsuste kohaldamist, nagu on osutatud määruse (EL) nr 1306/2013 artiklis 52.

▼ M4

7. Lõigetes 2 ja 3 osutatud künnised ja vähendamised arvutatakse eraldi Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi eraldiste puhul, ilma määruse (EL) nr 1305/2013 artiklis 58a osutatud täiendavate vahenditeta, ja nende täiendavate vahendite puhul.

▼ B*Artikkel 6***Varaseima maksetähtajaga seotud kohustuste täitmata jätmine**

Kui liikmesriikidel on seoses EAGFiga lubatud teha ettemakseid enne põllumajandussektori õigusaktidega ettenähtud varaseimat maksekuupäeva ja kuni teatava summa ulatuses, käsitatakse seda piirmäära ületavat mis tahes summat enne varaseimat maksekuupäeva kantud kuluna. Kooskõlas määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 40 esimeses lõigus osutatud eranditega vastab see siiski liidu toetuse saamise tingimustele pärast 10 % vähendamist.

▼B*Artikkel 7***Hüvitamine makseasutuste poolt****▼M4**

1. Määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 18 lõike 3 kohaste otsuste tegemisel igakuiste maksete kohta lähtub komisjon iga liikmesriigi poolt igakuises deklaratsioonis esitatud väljamakstud kulude jäägist, mida on vähendatud sama liikmesriigi esitatud kuludeklaratsioonides märgitud sihtotstarbeliste tulude võrra. Sellist tasaarvestust peetakse võrdväärseks vastavate tulude sissenõudmisega.

Sihtotstarbelistest tuludest pärinevad kulukohustuste ja maksete assigneeringud avatakse alates nende tulude suunamisest eelarveridadele.

▼B

2. Kui määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 43 lõike 1 punktis c osutatud summad peeti seoses eeskirjade eiramise või hooletusega kinni enne asjaomase toetuse maksmist, arvatakse need siiski vastavatest kuludest maha.

3. Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) toetussummad, mis on asjaomase maaelu arengu programmi raames iga arvestusperioodi jooksul toetusesaajatelt tagasi nõutud, arvestatakse vastava perioodi kuludeklaratsioonis EAFRD kaudu makstavast summast maha.

4. Üle- või puudujäävad summad, mis on tingitud raamatupidamisarvestuse kontrollimisest ja heakskiitmisest määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 51 kohaselt ning mida saab maaelu arengu programmi raames uuesti kasutada, lisatakse EAFRD toetuse summale või arvestatakse sellest maha esimeses deklaratsioonis, mis pärast raamatupidamisarvestuse kontrollimist ja heakskiitmist koostatakse.

5. EAGFist rahastamine on võrdväärne kantud kuludega ning seda arvestatakse lähtuvalt makseasutuse edastatavatest andmetest, millest arvatakse maha tänu sekkumismeetmetele saadavad võimalikud tulud; need andmed kinnitatakse komisjoni rakendatud infosüsteemi vahendusel ja esitatakse samuti makseasutuse poolt edastatavas kuludeklaratsioonis.

*Artikkel 8***Liidu eelarve hilisem vastuvõtmine**

1. Kui liidu eelarve ei ole eelarveaasta alguseks vastu võetud, teeb iga liikmesriik määruse (EL) nr 1306/2013 artiklis 18 osutatud igakuised EAGFi maksed teatava protsendi ulatuses iga peatüki kohta esitatud kuludeklaratsioonide alusel ja määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artiklis 16 sätestatud piirides. Komisjon võtab liikmesriikidele eraldamata jäänud summasid arvesse järgnevaid väljamakseid käsitlevates otsustes.

▼B

2. Kui liidu eelarve ei ole eelarveaasta alguseks vastu võetud, tehakse EAFRD puhul:

- a) määruse (EL) nr 1306/2013 artiklis 36 osutatud vahemaksed proportsionaalselt olemasolevate assigneeringutega teatava protsendi ulatuses maaelu arengu iga programmi kohta esitatud kuludeklaratsioonide alusel. Komisjon võtab liikmesriikidele eraldamata jäänud summasid arvesse järgnevate vahemaksete tegemisel;
- b) seoses määruse (EL) nr 1306/2013 artiklis 33 osutatud eelarveliste kulukohustustega võetakse esimese aastase osamakse tegemisel pärast maaelu arengu programmide vastuvõtmist arvesse kõnealuste programmide vastuvõtmise korda. Eelarvelistest kulukohustustest tulenevad järgmiste aastaste maksed tehakse programmide kulukohustuste ammendumise järjekorras. Komisjon võib maaelu arengu programmide kulukohustusest tulenevaid aastamakseid teha osaliselt, kui kasutatavad kulukohustuste assigneeringud on piiratud. Puudujääv osa, mis on kulukohustuste raames kõnealustele programmidele ette nähtud, eraldatakse siis, kui täiendavad kulukohustuste assigneeringud on tehtud kättesaadavaks.

*Artikkel 9***Igakuiste maksete edasilükkamine**

Pärast asjaomaste liikmesriikide teavitamist võib komisjon määruse (EL) nr 1306/2013 artiklis 18 osutatud igakuiste maksete tegemise liikmesriikidele edasi lükata, kui kõnealuse määruse artikli 102 lõike 1 punkti c alapunktides i ja ii osutatud teated hilinevad või sisaldavad vasturääkivusi, mis vajavad täiendavat kontrollimist.

*Artikkel 10***Maksete peatamine teabe hilise esitamise korral**

1. Määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 42 kohast maksete peatamist kohaldatakse käesoleva määruse V lisas loetletud meetmete suhtes.

2. EAGFi kulude suhtes kohaldatakse järgmisi maksete peatamise määrasid:

- a) kui kontrolli tulemusi ei saadeta 15. oktoobriks, on peatatav summa 1 % kuludest, mille kohta ei ole õigel ajal saadetud asjakohast teavet;
- b) kui kontrolli tulemusi ei saadeta 1. detsembriks, on peatatav summa 1,5 % kuludest, mille kohta ei ole õigel ajal saadetud asjakohast teavet.

3. EAFRD kulude suhtes kohaldatakse järgmisi maksete peatamise määrasid:

▼B

- a) kui kontrolli tulemusi ei saadeta 15. oktoobriks, on peatatav summa 1 % kuludest, mille kohta ei ole õigel ajal saadetud asjakohast teavet;
- b) kui kontrolli tulemusi ei saadeta 15. jaanuariks, on peatatav summa 1,5 % kuludest, mille kohta ei ole õigel ajal saadetud asjakohast teavet.

*Artikkel 11***Kuludeklaratsioonide koostamisel kasutatav vahetuskurs**

1. Liikmesriigid, kes ei ole eurot kasutusele võtnud, kasutavad seoses EAGFigaga kooskõlas määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 106 lõikega 4 kuludeklaratsioonide koostamisel sama vahetuskursi, mida nad kasutavad toetusesaajatele maksete tegemisel või tulude saamisel vastavalt V peatükile ja põllumajandussektori õigusaktidele. Määruse (EL) nr 1306/2013 artiklite 51 ja 52 kohaste raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise otsuste puhul kasutatakse esimest vahetuskursi, mille on kehtestanud Euroopa Keskpank pärast kõnealuste otsuste vastuvõtmist.

Muudel kui esimeses lõigus osutatud juhtudel, eelkõige nõukogu määruse (EÜ) nr 3/2008 ⁽¹⁾ alusel heakskiidetud müügiedendusprogrammide ning veinisektori müügiedendusmeetmete puhul, samuti toimingute puhul, mille osas ei olnud vahetuskursi rakendusjuht põllumajandussektori õigusaktidega kindlaks määratud, kohaldatakse Euroopa Keskpannga kehtestatud viimast vahetuskursi, mis kehtis kulu või sihtotstarbeliste tulude deklareerimisele eelneva kuu jooksul.

2. Seoses maaelu arengu programmidega kasutavad euroalasse mittekuuluvad liikmesriigid kuludeklaratsioonide koostamisel iga väljamakse või tagasinõude puhul eelviimast Euroopa Keskpannga vahetuskursi enne kuud, mil toiming makseasutuse raamatupidamises kajastati.

▼M3

Toimingute puhul, mille osas ei olnud vahetuskursi rakendusjuht põllumajandussektori õigusaktidega kindlaks määratud, kohaldatakse eelviimast Euroopa Keskpannga vahetuskursi, mis kehtis enne selle ajavahemiku viimast kuud, mille kohta kulu või sihtotstarbeline tulu on deklareeritud.

▼B

III PEATÜKK

RAAMATUPIDAMISARVESTUSE KONTROLLIMINE JA HEAKSKIITMINE NING MUUD KONTROLLID*Artikkel 12***Vastavuskontrolli raames tehtavate korrektsioonide kohaldamise kriteeriumid ja meetodid**

1. Määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 52 lõike 1 kohase otsuse vastuvõtmiseks liidupoolest rahastamisest väljajäetavate summade kohta teeb

⁽¹⁾ Nõukogu määrus (EÜ) nr 3/2008, 17. detsember 2007, põllumajandussaaduste ja toodete teavitamis- ja müügiedendusmeetmete kohta siseturul ja kolmandates riikides (ELT L 3, 5.1.2008, lk 1).

▼B

komisjon vahet alusetult kulutatud summade või nende osade ning selliste summade vahel, mille kindlaksmääramisel on kohaldatud ekstrapoleeritud või kindla määraga korrektsioone.

Kui komisjon leiab, et kulud ei ole kantud kooskõlas liidu õigusega ning seoses EAFRDga kooskõlas kohaldatava liidu või siseriikliku õigusega, määrab ta liidupoolest rahastamisest väljajätavad summad kindlaks oma järelduste põhjal ja võtab arvesse liikmesriikidelt määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 52 kohaselt tehtud vastavuskontrolli jooksul saadud teavet.

2. Komisjon lähtub väljajätmisel alusetult kulutatud summade kindlakstegemisest üksnes juhul, kui selliseid summasid saab kindlaks teha mõistlike pingutustega. Kui komisjonil ei ole võimalik alusetult kulutatud summasid mõistlike pingutustega kindlaks teha, võivad liikmesriigid komisjoni poolt vastavuskontrollimenetluse raames kehtestatud tähtaegade jooksul esitada andmed nende summade kontrollimise, mille puhul on võetud aluseks iga sellise üksikjuhtumi kontrolli tulemused, mida kohustuste täitmata jätmise võiks mõjutada. Kontrollitakse kõiki kulusid, mis on tehtud kohaldatava õiguse vastaselt ja kantud liidu eelarvesse. Esitatud andmed peavad hõlmama kõiki üksiksummasid, mis asjaomase kohustuse täitmata jätmise tõttu ei ole toetuskõlblikud.

3. Kui alusetult kulutatud summasid ei ole võimalik lõike 2 kohaselt kindlaks teha, võib komisjon väljajätavate summade kindlaksmääramisel kohaldada ekstrapoleeritud korrektsioone. Selleks et komisjon saaks asjaomased summad kindlaks määrata, võivad liikmesriigid komisjoni poolt vastavuskontrollimenetluse raames kehtestatud tähtaegade jooksul esitada komisjonile liidupoolest rahastamisest väljajätava summa arvutuse, ekstrapoleerides statistiliselt kõnealuseid juhtumeid esindava valimi kontrollimisel saadud tulemusi. Valim võetakse andmekogumist, mille puhul võib eeldada, et kohustuste täitmatajätmist on võimalik kindlaks teha.

4. Selleks et võtta arvesse lõigete 2 ja 3 kohaselt liikmesriikide esitatud tulemusi, peab komisjonil olema võimalik:

- a) hinnata kindlakstegemis- või ekstrapoleerimismeetodit, mida liikmesriigid peavad selgelt kirjeldama;
- b) kontrollida lõikes 3 osutatud valimi esindatust;
- c) kontrollida kindlakstegemise või ekstrapoleerimise sisu ja tulemusi;
- d) saada alusandmete kohta piisavalt ja asjakohast auditi tõendusmaterjali.

▼B

5. Lõike 3 kohaldamisel võivad liikmesriigid kasutada makseasutuste kontrollistatistikat, mille on kinnitanud sertifitseerimisasutus, või sellise asutuse määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 9 kohase auditi raames antud hinnangut vea määra kohta tingimusel, et:

- a) komisjon on rahul sertifitseerimisasutuste tööga nii auditistrateegia kui ka tegeliku auditeerimise sisu, ulatuse ja kvaliteedi seisukohast;
- b) sertifitseerimisasutuste töö on kooskõlas asjaomase vastavuskontrolli ulatusega, eelkõige seoses meetmete või kavadega;
- c) hinnangus on arvesse võetud iga sellise karistuse summat, mida oleks pidanud kohaldama.

6. Kui lõigete 2 ja 3 kohaselt liidupoolest rahastamisest väljajätavate summade kindlaksmääramise tingimused ei ole täidetud või kui juhtumi laadi tõttu ei ole võimalik väljajätavaid summasid kõnealuste lõigete põhjal kindlaks määrata, kohaldab komisjon asjakohaseid kindla määraga korrektsioone, võttes samas nõuetekohaselt arvesse rikkumise laadi ja raskusastet ning hinnates liidule rahalise kahju tekitamise ohtu.

Kindla korrektsioonimäära kehtestamisel võetakse eelkõige arvesse kohustuste täitmatajätmise liiki. Sel eesmärgil jagatakse rikkumiste suhtes tehtav kontroll põhi- ja lisakontrollideks:

- a) põhikontrollid on sellised haldus- ja kohapealsed kontrollid, mida tehakse toetuse rahastamiskõlblikkuse kindlaksmääramiseks ning asjaomaste vähendamiste ja karistuste kohaldamiseks;
- b) lisakontrollid on kõik muud nõuete korrektseks menetlemiseks vajalikud haldustoimingud.

Kui ühe ja sama vastavuskontrollimenetluse raames tehakse kindlaks eri rikkumised, mille suhtes tuleks kohaldada erisuguseid kindla määraga korrektsioone, kohaldatakse vaid kõrgeimat kindlat korrektsioonimäära.

7. Kindlate korrektsioonimäärade kehtestamisel võtab komisjon eelkõige arvesse järgmisi asjaolusid, mis tõendavad, et tegemist on rängemate puudustega, millega kaasneb suurem oht liidu eelarvele:

- a) ühte või enamat põhikontrolli ei kohaldata või kohaldatakse nii halvasti või harva, et neid peetakse taotluse toetuskõlblikkuse kindlaksmääramisel või eeskirjade eiramise vältimisel ebatõhusaks, või
- b) sama kontrollisüsteemi ulatuses on avastatud vähemalt kolm puudust või

▼B

- c) liikmesriigis kohaldatav kontrollisüsteem ei toimi või selles on suuri puudusi ning on tõendeid ulatusliku eeskirjade eiramise ja hooletuse kohta eiramise ja pettuste vastu võitlemisel või
- d) korrektsiooni on asjaomase liikmesriigi suhtes analoogsete puuduste tõttu samas sektoris juba kohaldatud ning arvesse on võetud liikmesriigis juba võetud parandus- või kompensatsioonimeetmeid.

▼M1

8. Kui liikmesriik esitab objektiivsed elemendid, mis ei vasta käesoleva artikli lõigete 2 ja 3 tingimustele, kuid mis tõendavad, et fondidele tekitatav maksimumkahju on väiksem kui kahju, mis tuleneks väljapakutud kindlast korrektsioonimäärast madalama kindla korrektsioonimäära kohaldamisest, peab komisjon kohaldama osutatud madalamat kindlat korrektsioonimäära, et teha otsus liidupoolsest rahastamisest väljajäetavate summade kohta vastavalt määruse (EL) nr 1306/2013 artiklile 52.

▼B

9. Liidupoolsest rahastamisest väljajäetavatest summadest, mille üle komisjon otsustab määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 52 kohaselt, arvatakse maha sellised tagasimaksud, mille komisjon on vastavuskontrolli käigus kindlaks määranud ning mis on toetusesaajatelt tagasi saadud ja enne tähtaega fondile tagasi maksnud.

*Artikkel 13***Tagasinõudmismenetluse järgne kohustus**

Pärast määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 54 lõike 2 esimeses lõigus osutatud tagasinõudmismenetluse lõpuleviimist peavad liikmesriigid:

- a) kandma EAGFile 50 % tagasinõutavast summast, millest on maha arvatud tagasinõudekulud, nagu on sätestatud kõnealuse määruse artikli 55 teises lõigus;
- b) kandma EAFRD-le 50 % summadest, mis on tagasi nõutud kas pärast maaelu arengu programmi lõpetamist või enne programmi lõpetamist, kuid mida ei saa määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 56 kohaselt ümber jaotada.

*Artikkel 14***Tehingute kontrollimine**

Määruse (EL) nr 1306/2013 V jaotise III peatükis kehtestatud kontrollisüsteemi ei kohaldata käesoleva määruse VI lisas loetletud meetmete suhtes.

▼B

IV PEATÜKK

TAGATISED

1. JAGU

Reguleerimisala ja mõisted*Artikkel 15***Reguleerimisala**

Käesolevat peatükki kohaldatakse kõigil juhtudel, kui põllumajandussektori õigusaktidega on ette nähtud tagatised, olenemata sellest, kas mõistet „tagatis” kasutatakse.

Käesolevat peatükki ei kohaldata tagatiste suhtes, mis esitatakse nõukogu määruses (EMÜ) nr 2913/92 ⁽¹⁾ osutatud impordi- või eksportitollimaksude tasumise tagamiseks.

*Artikkel 16***Käesolevas peatükis kasutatud mõisted**

Käesolevas peatükis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „pädev asutus” – asutus, kes on volitatud tagatist vastuvõetavaks tunnistama, või asutus, kes on volitatud asjakohase määruse alusel otsustama tagatise vabastamise või selle tagastamata jätmise üle;
- b) „üldtagatis” – tagatis, mis antakse pädevale asutusele eesmärgiga tagada mitme kohustuse täitmine;
- c) „tagatissumma asjakohane osa” – tagatissumma osa selle koguse ulatuses, millega seotud nõuet on rikutud.

2. JAGU

Tagatissenõue*Artikkel 17***Vastutav isik**

Tagatise annab isik või see antakse isiku kasuks, kes vastutab kohustuse täitmata jätmise korral rahasumma maksmise eest.

⁽¹⁾ Nõukogu määrus (EMÜ) nr 2913/92, 12. oktoober 1992, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (EÜT L 302, 19.10.1992, lk 1).

▼B*Artikkel 18***Tagatisenõudest loobumine**

1. Pädev asutus võib loobuda tagatisenõudest, kui kohustuse täitmise eest vastutav isik on kas:

- a) avalik-õiguslik asutus, mis täidab riigiasutuse ülesandeid, või
- b) eraõiguslik asutus, mis täidab punktis a nimetatud ülesandeid riigi kontrolli all.

2. Pädev asutus võib loobuda tagatisenõudest, kui tagatissumma on väiksem kui 500 eurot. Sel juhul võtab asjaomane isik endale kirjaliku kohustuse maksta tagatisest loobumisega võrdne summa, kui vastav kohustus on täitmata jäetud.

Esimese lõigu kohaldamisel arvutatakse tagatise väärtus nii, et see hõlmaks kõiki sama tehinguga seotud asjaomaseid kohustusi.

*Artikkel 19***Tagatiste suhtes kohaldatavad tingimused**

1. Pädev asutus keeldub tagatist vastuvõetavaks tunnistamast või nõuab selle asendamist, kui tagatis on tema arvates ebapiisav, ei vasta nõuetele või ei hõlma piisavalt pikka ajavahemikku.

2. Sularahaülekande puhul loetakse tagatis antuks siis, kui pädev asutus veendub, et summa on tema kontole laekunud.

3. Tšekki summale, mille maksmise garanteerib asjaomase pädeva asutuse liikmesriigi poolt selleks volitatud finantseerimisasutus, käsitatakse sularaha sissemaksena. Pädev asutus võib sellise tšeki väljamaksmiseks esitada alles enne tagatise kehtivusaja lõppu.

Tšekk, v.a esimeses lõigus osutatud tšekk, loetakse tagatiseks ainult siis, kui pädev asutus veendub, et summa on tema kontole laekunud.

4. Kõik finantseerimisasutuse poolt arvestatavad kulud jäävad tagatise andnud isiku kanda.

5. Sularaha vormis tagatise andnud isikule ei maksta intressi.

▼B*Artikkel 20***Euro kasutamine**

1. Tagatised esitatakse eurodes.
2. Kui tagatis võetakse vastu euroalasse mittekuulvas liikmesriigis, konverteeritakse eurodes esitatud tagatissumma kõnealuse liikmesriigi omavääringusse vastavalt V peatükile. Tagatisele vastav kohustus ja eeskirjade eiramise või neist kõrvalekaldumise korral kinnipeetav summa jääb kinnitatuks eurodesse.

*Artikkel 21***Tagatise andja**

1. Tagatise andja peab olema ametlikult registreeritud resident või tal peab olema registreeritud asukoht liidus ning liikmesriigi pädev asutus peab olema talle andnud tegevusloa, kui aluslepingus teenuste osutamise vabadust käsitlevates sätetes ei ole teisiti ette nähtud. Tagatise andja on seotud kirjaliku tagatisega.
2. Kirjalik tagatis sisaldab vähemalt järgmisi andmeid:
 - a) kohustus või üldtagatise puhul kohustuse liik (kohustuste liigid), mille täitmist rahasumma väljamaksega tagatakse;
 - b) tagatise andja poolt aktsepteeritav maksimaalne maksmisele kuuluv summa;
 - c) tagatise andja kohustus maksta solidaarselt maksekohustuse täitmise eest vastutava isikuga 30 päeva jooksul alates pädeva asutuse nõudest tagatise piires ettenähtud summa, kui tagatist ei tagastata.
3. Kui kirjalik üldtagatis on juba antud, määrab pädev asutus kindlaks korra, mille alusel kogu tagatis või selle osa seotakse konkreetsete kohustustega.

*Artikkel 22***Vääramatu jõud**

Kui tagatisega hõlmatud kohustuse eest vastutav isik väidab, et kohustus jäi täitmata vääramatu jõu tõttu, peab ta pädevatele asutustele asjaomase vääramatu jõu esinemist tõendama. Kui pädev asutus teeb kindlaks, et tegemist on vääramatu jõuga, tühistatakse kohustus üksnes tagatise vabastamise eesmärgil.

▼B

3. JAGU

Tagatiste (v.a 4. jaos osutatud tagatised) vabastamine ja tagastama jätmine

Artikkel 23

Tagatise tagastamata jätmine

1. Määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 66 lõikes 1 osutatud kohustus on teatava toimingu sooritamise või sooritamata jätmise nõue, mis kõnealuse nõude kehtestanud määruse kohaldamisel on põhilise tähtsusega.

2. Kui kohustus on täitmata ning selle täitmiseks ei ole ette nähtud tähtaega, ei tagastata tagatist juhul, kui pädev asutus teeb kindlaks, et kohustus oli täitmata.

3. Kui kohustus tuleb täita ettenähtud tähtajaks, kuid see täideti pärast kõnealust tähtaega, siis tagatist ei tagastata.

Sel juhul ei tagastata tagatist 10 % ulatuses ning tagatise ülejäänud osa suhtes kohaldatakse täiendavat protsendimäära järgmiselt:

a) 2 % iga tähtaega ületava kalendripäeva eest, kui kohustus on seotud toodete importimisega kolmandasse riiki;

b) 5 % iga tähtaega ületava kalendripäeva eest, kui kohustus on seotud toodete väljaviimisega liidu tolliterritooriumilt.

4. Kui kohustus on täidetud õigel ajal ja kohustuse täitmist kinnitav tõend esitatakse kindlaksmääratud tähtaja jooksul, ei tagastata kõnealust kohustust hõlmavat tagatist iga kalendripäeva eest, mis ületab kõnealust tähtaega vastavalt valemile $0,2 / \text{ettenähtud tähtaeg}$, ning võttes arvesse artiklit 25.

Kui esimeses lõigus osutatud tõendiga seoses esitatakse kasutatud või aegunud impordi- või ekspordilitsents või esitatakse tõend seoses liidu tolliterritooriumilt väljaviidud toodetega, ei tagastata tagatist 15 % ulatuses, kui kõnealune tõend on esitatud pärast esimeses lõigus osutatud tähtaega, kuid hiljemalt enne 730. kalendripäeva pärast litsentsi kehtivusaja lõppemist. Pärast kõnealust 730. kalendripäeva ei tagastata ülejäänud tagatist täies ulatuses.

Kui esimeses lõigus osutatud tõendina esitatakse kasutatud või aegunud ekspordilitsents, mis sisaldab eksporditoetuse eelkinnitust, ei tagastata tagatist järgmises ulatuses:

a) 10 %, kui litsents esitatakse 61 ja 90 kalendripäeva jooksul pärast litsentsi kehtivuse lõppkuupäeva;

▼B

- b) 50 %, kui litsents esitatakse 91 ja 120 kalendripäeva jooksul pärast litsentsi kehtivuse lõppkuupäeva;
 - c) 70 %, kui litsents esitatakse 121 ja 150 kalendripäeva jooksul pärast litsentsi kehtivuse lõppkuupäeva;
 - d) 80 %, kui litsents esitatakse 151 ja 180 kalendripäeva jooksul pärast litsentsi kehtivuse lõppkuupäeva;
 - e) 100 %, kui litsents esitatakse pärast 180. kalendripäeva pärast litsentsi kehtivuse lõppkuupäeva.
5. Tagastamata jäetav tagatissumma ümardatakse esimese väiksema täissummani eurodes või liikmesriigi omavääringus.

*Artikkel 24***Tagatise vabastamine**

1. Kui on esitatud liidu erieeskirjades ettenähtud tõend kohustuse täitmise kohta või kui tagatisest on jäädud osaliselt ilma vastavalt määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 66 lõikele 2 ja käesoleva määruse artiklile 23, vabastatakse tagatis või vajaduse korral ülejäänud tagatissumma viivitamata.
2. Tootekoguse osaga seotud asjakohaste tõendite esitamisel tagastatakse tagatis taotluse korral osaliselt, tingimusel et kõnealune osa ei ole väiksem kui tagatisenõuet sätestava määrusega kindlaksmääratud miinimumkogus või selle puudumisel vastavalt liikmesriigi kindlaksmääratud kogus.
3. Kui tagatissumma tagastamiseks vajalike tõendite esitamise tähtaega ei ole ette nähtud, on tähtajaks 365 kalendripäeva alates tagatisega hõlmatud kohustuse täitmiseks ettenähtud tähtajast. Kui sellist tähtaega ei ole ette nähtud, on tähtajaks 365 kalendripäeva alates kõigi kohustuste täitmiseks ettenähtud kuupäevast.

Esimeses lõigus ettenähtud tähtaeg ei tohi olla pikem kui 1 095 kalendripäeva alates tagatise konkreetse kohustusega sidumisest.

*Artikkel 25***Künnised**

1. Mahaarvatav kogusumma ei tohi olla suurem kui 100 % tagatissumma asjakohasest osast.

▼B

2. Pädev asutus võib alla 100 euro suuruse summa tagastamata jätmisest loobuda tingimusel, et õigusaktidega on samalaadseteks juhtudeks sätestatud samasugused siseriiklikud sätted.

*4. JAGU****Ettemaksetega seotud tagatised****Artikkel 26***Reguleerimisala**

Käesoleva jao sätteid kohaldatakse kõigi Euroopa Liidu erieeskirjadega sätestatud juhtude suhtes, mille puhul saab ettemakse teha enne, kui toetuse või eelise saamisega seotud kohustus on täidetud.

*Artikkel 27***Tagatiste vabastamine**

1. Tagatis vabastatakse järgmistel juhtudel:

- a) ettemaksesumma saamise õigus on kindlaks tehtud;
- b) ettemaksesumma ning liidu erieeskirjadega ettenähtud täiendavad summad on tagasi makstud.

2. Kui ületatakse ettemaksesumma saamise õiguse tõendamiseks määratud tähtaeg ega esitata õiguse saamist kinnitavaid tõendeid, rakendab pädev asutus viivitamata tagatise tagastamata jätmise menetlust.

Kui liidu erieeskirjadega nii ette nähakse, võib tõendeid tagatise osalise tagasimaksu kohta esitada ka pärast kõnealust kuupäeva.

V PEATÜKK

EURO KASUTAMINE*Artikkel 28***Eksporditoetused ja kaubavahetus kolmandate riikidega**

1. Impordi- ja eksporditollimaksudega seotud summade puhul, mis on liidu ühise põllumajanduspoliitikaga seotud õigusaktides kinnitatud

▼B

eurodes ja mida liikmesriikides kohaldatakse omavääringus, võrdub ümberarvestuskursis siiski täpselt määruse (EMÜ) nr 2913/92 artikli 18 lõike 1 kohaselt kohaldatava kursiga.

2. Kolmandate riikidega kauplemisel on eurodes kinnitatud eksporditoetuste ning liidu põllumajandusalastes õigusaktides eurodes esitatud hindade ja summade vahetuskursi rakendusjuht tollideklaratsiooni aktsepteerimine.

3. Komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 ⁽¹⁾ artikli 136 lõikes 1 osutatud puu- ja köögiviljade kindla impordiväärtuse arvutamise puhul, mille eesmärk on kindlaks määrata kõnealuse määruse artikli 137 lõikes 1 osutatud hind piiril, on tüüpiliste hindade vahetuskursi rakendusjuht, mida kasutatakse eespool nimetatud kindla väärtuse ja kõnealuse määruse artikli 134 lõikes 3 osutatud vähendatava summa arvutamisel, tüüpiliste hindade kohaldamise päev.

*Artikkel 29***Tootmistoetused ja eritoetused**

1. Liidu õigusaktides eurodes kinnitatud tootmistoetuste puhul on vahetuskursi rakendusjuht kuupäev, mil on deklareeritud, et tooted on jõudnud soovitavasse sihtkohta, ning vajaduse korral käesolev õigusakt. Juhul kui sellist sihtkohta ei ole nõutud, on rakendusjuht kuupäev, mil makseasutus on toetusetaotluse vastu võtnud.

2. Selliste toetuse puhul, mida antakse vastavalt turustatud toodete kogusele või teatavaks otstarbeks ettenähtud toodete kogusele, on vahetuskursi rakendusjuht, ilma et see piiraks artiklite 30–33 kohaldamist, esimene toiming, millega tagatakse pärast asjaomase ettevõtja poolt toodete ülevõtmist kõnealuste toodete asjakohane kasutamine ja mis annab õiguse toetust saada.

3. Seoses eraladustusabiga on vahetuskursi rakendusjuht esimene päev, mil teatava lepinguga seotud abi antakse.

⁽¹⁾ Komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 543/2011, 7. juuni 2011, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1234/2007 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses puu- ja köögiviljasektori ning töödeldud puu- ja köögivilja sektoriga (ELT L 157, 15.6.2011, lk 1).

▼B

4. Muude kui käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 ning artiklites 30 ja 31 osutatud toetuste vahetuskursi rakendusjuht on taotluste esitamise tähtaeg.

*Artikkel 30***Veinisektor**

1. Vahetuskursi rakendusjuht on selle veiniaasta esimene päev, millal antakse toetust järgmiseks:

a) määruse (EL) nr 1308/2013 artiklis 46 osutatud viinamarjaistanduste ümberkorraldamine ja muutmine;

b) määruse (EL) nr 1308/2013 artiklis 48 osutatud ühisfondide loomine;

c) määruse (EL) nr 1308/2013 artiklis 49 osutatud saagikindlustus.

2. Veinivalmistamise kõrvalsaaduste vabatahtlikuks või kohustuslikuks destilleerimiseks, nagu on osutatud määruse (EL) nr 1308/2013 artiklis 52, makstava toetuse vahetuskursi rakendusjuht on selle veiniaasta esimene päev, millal kõrvalsaadus tarnitakse.

3. Määruse (EL) nr 1308/2013 artiklis 50 osutatud investeringute korral ja määruse (EL) nr 1308/2013 artiklis 51 osutatud innovatsiooni korral veinisektoris on vahetuskursi rakendusjuht selle aasta 1. jaanuar, mil tehti otsus toetust anda.

4. Määruse (EL) nr 1308/2013 artiklis 47 osutatud toorelt koristamise puhul on vahetuskursi rakendusjuht päev, mil toimub toorelt koristamine.

*Artikkel 31***Summad ja maksed piima- ja piimatoodetesektoris**

1. Komisjoni määruse (EÜ) nr 657/2008 ⁽¹⁾ artiklis 1 osutatud abi puhul õpilaste varustamiseks teatavate piimatoodetega on vahetuskursi rakendusjuht selle ajavahemiku esimene päev, millal kõnealuse määruse artiklis 11 osutatud maksetaotlus esitatakse.

⁽¹⁾ Komisjoni määrus (EÜ) nr 657/2008, 10. juuli 2008, milles sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1234/2007 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses haridusasutuste õpilaste piima ja teatavate piimatoodetega varustamise puhul antava ühenduse abiga (ELT L 183, 11.7.2008, lk 17).

▼B

2. Komisjoni määruse (EÜ) nr 595/2004 ⁽¹⁾ artiklis 1 osutatud makse tasumise puhul teatava kvoodiaasta eest nõukogu määruse (EÜ) nr 1234/2007 ⁽²⁾ II osa I jaotise III peatüki tähenduses, on vahetuskursi rakendusjuht asjaomasele perioodile järgnev 1. aprill.

3. Määruse (EL) nr 1272/2009 ⁽³⁾ artikli 30 lõikes 3 osutatud transpordikulude puhul on vahetuskursi rakendusjuht päev, millal pädev asutus on saanud kehtiva pakkumise.

*Artikkel 32***Koolidele puuvilja jagamise kava rakendamisega seotud toetuse summad ja maksed**

Puu- ja köögivilja, töödeldud puu- ja köögivilja- ning banaanitoodete lastele jagamiseks antava abi, nagu on osutatud komisjoni määruse (EÜ) nr 288/2009 ⁽⁴⁾ artiklis 1, vahetuskursi rakendusjuht on kõnealuse määruse artikli 4 lõikes 1 osutatud ajavahemikule eelnev 1. jaanuar.

▼M2*Artikkel 32a***Koolikava rakendamisega seotud toetuse summad ja maksed**

Määruse (EL) nr 1308/2013 II osa I jaotise II peatüki I jaos osutatud koolikava rakendamiseks antava toetuse puhul on vahetuskursi rakendusjuht asjaomasele õppeaastale eelnev 1. jaanuar.

▼B*Artikkel 33***Suhkrupeedi miinimumhind, kvoodiületamise tasu ja tootmismaks suhkrusektoris**

Määruse (EL) nr 1308/2013 artiklites 128, 135 ja 142 vastavalt osutatud suhkru tootmismaksu, suhkrupeedi miinimumhinna ja kvoodiületamise tasu puhul on vahetuskursi rakendusjuht selle turustusaasta 1. oktoober, mille suhtes hindasid ja summasid kohaldatakse või makstakse.

⁽¹⁾ Komisjoni määrus (EÜ) nr 595/2004, 30. märts 2004, milles sätestatakse piima- ja piimatootesektoris makse kehtestamist käsitleva nõukogu määruse (EÜ) nr 1788/2003 rakenduseeskirjad (ELT L 94, 31.3.2004, lk 22).

⁽²⁾ Nõukogu määrus (EÜ) nr 1234/2007, 22. oktoober 2007, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisätteid (ühise turukorralduse ühtne määrus) (ELT L 299, 16.11.2007, lk 1).

⁽³⁾ Komisjoni määrus (EL) nr 1272/2009, 11. detsember 2009, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1234/2007 ühised üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses põllumajandustoodete kokkuostu ja müügiga riikliku sekumise puhul (ELT L 349, 29.12.2009, lk 1).

⁽⁴⁾ Komisjoni määrus (EÜ) nr 288/2009, 7. aprill 2009, milles sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1234/2007 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses ühenduse abiga, mis antakse koolidele puuvilja jagamise kava raames puu- ja köögivilja, töödeldud puu- ja köögivilja- ning banaanitoodete jagamiseks haridusasutuste lastele (ELT L 94, 8.4.2009, lk 38).

▼B*Artikkel 34***Struktuuri- ja keskkonnakaitsesummad ning rakenduskavade üldkulud**

1. Määruse (EL) nr 1305/2013 II lisas osutatud summad ning määruse (EÜ) nr 1698/2005 alusel heakskiidetud meetmetega seotud summad, mille maksed toetusesaajatele tagatakse määruse (EL) nr 1305/2013 alusel heakskiidetud maaelu arengu programmidega, on vahetuskursi rakendusjuht selle aasta 1. jaanuar, mil tehti otsus toetust anda.

Kui liidu eeskirjade alusel jaotatakse esimeses lõigus osutatud summade tasumine mitmele aastale, arvestatakse iga-aastased osamaksed ümber selle vahetuskursi alusel, mis kehtib selle aasta 1. jaanuaril, mille eest kõnealune osamakse tasutakse.

2. Seoses rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 IX lisa punkti 2 alapunktis a osutatud summadega, mis on eelkõige ette nähtud määruse (EL) nr 1308/2013 artiklites 32 ja 33 osutatud rakendusfondide või rakenduskavade üldkulude katmiseks, on vahetuskursi rakendusjuht üldkuludega seonduva aasta 1. jaanuar.

*Artikkel 35***Puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsioonidele antava riikliku finantsabi lubamisega seotud summad ning riikliku finantsabi osaline tagasimaksmine**

1. Seoses määruse (EL) nr 1308/2013 artiklis 35 osutatud taotlusega riikliku finantsabi andmise lubamiseks on vahetuskursi rakendusjuht komisjonile taotluste esitamise tähtaeg, nagu on sätestatud rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artikli 92 lõikes 1.

2. Rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artikli 95 kohaselt liidu poolt tagasi makstava riikliku finantsabi vahetuskursi rakendusjuht on tootjaorganisatsioonide poolt liikmesriikide pädevatele asutustele esitatavate toetusetaotluste rakendusmääruse (EL) nr 543/2011 artikli 69 lõike 1 kohane tähtaeg.

*Artikkel 36***Muud summad ja hinnad**

Seoses muude kui artiklites 28–35 osutatud hindade või summadega või kõnealuste hindadega seotud summadega, mis on liidu õigusaktides või pakkumismenetluses esitatud eurodes, on vahetuskursi rakendusjuht päev, millal tehakse üks järgmistest õiguslikest toimingutest:

▼B

- a) ost, kui on saadud kehtiv pakkumine;
- b) müük, kui on saadud kehtiv pakkumine;
- c) puu- ja köögiviljasektoris toodete turult kõrvaldamise korral päev, kui tooted turult kõrvaldatakse;
- d) saagi koristamata jätmise ja toorelt koristamise korral puu- ja köögiviljasektoris päev, kui jäetakse koristamata või koristatakse toorelt;
- e) transpordikulude, töötlemiskulude või riikliku ladustamise kulude ning pakkumismenetluse raames uuringuteks ettenähtud summade puhul on vahetuskursi rakendusjuht pakkumiste esitamise viimane päev;
- f) turul hindade, summade või pakkumiste registreerimise korral on vahetuskursi rakendusjuht see päev, millal hind, summa või pakkumine registreeritakse;
- g) põllumajandusalastele õigusaktidele mittevastavusega seotud karistuste korral kuupäev, millal pädev asutus mittevastavuse kindlaks teigi;
- h) seoses käivet või tootmiskahtu kajastavate summadega põllumajandusalastes õigusaktides sätestatud vaatlusperioodi algus.

*Artikkel 37***Ettemaksed**

Ettemaksete korral on vahetuskursi rakendusjuht ettemaksega seotud hinna või summa suhtes kohaldatav rakendusjuht, kui see juhtum on toimunud ettemakse tasumisel, või muudel juhtudel ettemakse eurodesse ümberarvestamise kuupäev, või kui see ei ole võimalik, siis ettemakse kuupäev. Ettemaksete suhtes kohaldatakse vahetuskursi rakendusjuhtu, ilma et see piiraks kogu kõnealuse hinna või summa puhul rakendusjuhu kohaldamist.

*Artikkel 38***Tagatised**

Seoses tagatistega on vahetuskursi rakendusjuht kuupäev, millal tagatis esitatakse.

Kohaldatakse siiski järgmisi erandeid:

- a) ettemaksetega seotud tagatiste puhul on vahetuskursi rakendusjuht ettemaksesumma puhul kindlaks määratud rakendusjuht, kui juhtum on toimunud ettemakse tasumise ajaks;
- b) pakkumuste esitamisega seotud tagatiste puhul on vahetuskursi rakendusjuhiks päev, mil pakkumus esitatakse;

▼B

- c) pakkumuste täitmisega seotud tagatiste puhul on vahetuskursi rakendusjuht pakkumuste esitamise tähtaeg.

*Artikkel 39***Tehingute kontrollimine**

Määruse (EL) nr 1306/2013 V jaotise III peatükis eurodes väljendatud summad arvestatakse ümber omavääringutesse, kasutades *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias avaldatud vahetuskursse, mis kehtivad selle aasta esimesel tööpäeval, kui kontrolliperiood algab.

*Artikkel 40***Vahetuskursi kindlaksmääramine**

Kui rakendusjuht on liidu õigusaktide alusel kinnitatud, tuleb vahetuskursina kasutada Euroopa Keskpannga (EKP) viimast enne rakendusjuhtu fikseeritud kurssi.

Järgmistel juhtudel kohaldatakse siiski järgmisi vahetuskursse:

- a) käesoleva määruse artikli 28 lõikes 2 osutatud juhtudel, kui vahetuskursi rakendusjuht on tollideklaratsiooni aktsepteerimine, määruse (EMÜ) nr 2913/92 artikli 18 lõikes 1 osutatud vahetuskurs;
- b) riikliku ladustamisega seotud sekkumiskulude puhul komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 906/2014 ⁽¹⁾ artikli 3 lõike 2 rakendamisest tulenev vahetuskurs;
- c) seoses suhkrupeedi miinimumhinnaga, nagu on osutatud käesoleva määruse artiklis 33, Euroopa Keskpannga poolt enne vahetuskursi rakendusjuhtu kindlaks määratud viimase kuu keskmine vahetuskurs.

VI peatükk

LÕPPSÄTTED*Artikkel 41***Üleminekusätted**

1. Kui määruse (EÜ) nr 1290/2005 kohaselt akrediteeritud makseasutus võtab vastutuse selliste kulude eest, mille eest ta varem ei vastutanud, tuleb kõnealune asutus hiljemalt 1. jaanuariks 2015 akrediteerida selliste uute vastutusvaldkondade suhtes.

2. Seoses enne 2014. eelarveaastat kantud kuludega tehtava kontrolli raames ei kohaldata määruse (EL) nr 1306/2013 V jaotise III peatükis kehtestatud kontrollisüsteemi määruse (EÜ) nr 1106/2010 lisas loetletud meetmete suhtes.

⁽¹⁾ Komisjoni 11. märtsi 2014. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 906/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1306/2013 seoses riikliku sekkumisega (vt käesoleva *Euroopa Liidu Teataja* lk 1).

▼B

3. Kui teatavas õigusaktis osutatakse rakendusmääruse (EL) nr 282/2012 kohastele esma- või teisejärgulistele või madalama järgu nõuetele, kohaldatakse käesoleva määruse artikli 23 lõikeid 2, 3 ja 4.

4. Seoses määruse (EÜ) nr 1698/2005 artiklis 15 osutatud maaelu arengu programmidega:

a) kohaldatakse määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 38 lõiget 1 eelarveliste kulukohustuste suhtes, mida ei ole kasutatud eelarveliste kulukohustuste aastale järgneva teise aasta 31. detsembriks. Kõnealuse artikli 38 viiteid aastale N+3 käsitatakse viidetena aastale N+2;

b) komisjoni tehtud vahemaksed ei või määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 36 lõike 3 punkti b kohaselt kordagi ületada EAFRD toetuse kogusummat igale meetmele asjaomase programmi kehtivusajal;

c) määruse (EL) nr 1306/2013 artiklite 37 ja 38 kohaldamiseks on kulude rahastamiskõlblikkuse viimane kuupäev määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 71 lõikes 1 sätestatud kuupäev.

5. Määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 54 lõigete 1 ja 2 kohaldamisel võetakse määruse (EÜ) nr 885/2006 artikli 6 alapunkti h kohaselt seoses 2013. ja 2014. eelarveaastaga teatatud juhtude või teatatavate juhtude korral jätkuvalt arvesse eeskirjade eiramise esmase kindlakstegemise eelarveaastat määruse (EÜ) nr 1290/2005 artikli 35 tähenduses. Selliste juhtude suhtes, mille puhul ei ole enne 16. oktoobrit 2014 eeskirjade eiramise esmast halduslikku või kohtulikku kindlakstegemist kinnitatud, kohaldatakse määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 54 lõikeid 1 ja 2.

Seoses EAFRDga kohaldatakse määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 51 kohase raamatupidamisarvestuse kontrollimiseks ja heakskiitmiseks kõnealuse määruse artikli 54 lõiget 2 alates 2014. eelarveaasta raamatupidamisarvestuse kontrollimisest ja heakskiitmisest.

*Artikkel 42***Määruse (EÜ) nr 376/2008 muutmine**

Määruse (EÜ) nr 376/2008 artikli 34 lõiked 6 ja 7 jäetakse välja.

Kõnealuste sätete kohaldamist jätkatakse siiski selliste tagatiste suhtes, mis on esitatud kõnealuse määruse kohaselt enne käesoleva määruse jõustumist.

▼B*Artikkel 43***Määruse (EÜ) nr 612/2009 muutmine**

Komisjoni määruse (EÜ) nr 612/2009 artikli 47 lõige 3 jäetakse välja.

Kõnealuste sätete kohaldamist jätkatakse siiski selliste tagatiste suhtes, mis on esitatud kõnealuse määruse kohaselt enne käesoleva määruse jõustumist.

*Artikkel 44***Kehtetuks tunnistamine**

Määrused (EÜ) nr 883/2006, (EÜ) nr 884/2006, (EÜ) nr 885/2006, (EÜ) nr 1913/2006, (EL) nr 1106/2010 ja rakendusmäärus (EL) nr 282/2012 tunnistatakse kehtetuks.

Kohaldatakse järgmisi erandeid:

- a) määruse (EL) nr 282/2012 kohaldamist jätkatakse selliste tagatiste suhtes, mis on esitatud kõnealuse määruse kohaselt enne käesoleva määruse jõustumist;
- b) määruse (EÜ) nr 883/2006 artikli 4 kohaldamist jätkatakse enne 15. oktoobrit 2014 kantud kulude suhtes;
- c) määruse (EÜ) nr 885/2006 artiklit 11 ja III peatükki kohaldatakse kuni 31. detsembrini 2014.

*Artikkel 45***Jõustumine ja kohaldamine**

Käesolev määrus jõustub seitsmendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikli 41 lõiget 4 kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2014.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

I LISA

AKREDITEERIMISKRITEERIUMID

(Artikkel 1)

1. SISEKESKKOND

A) Organisatsiooni struktuur

Makseasutuse organisatsiooniline struktuur võimaldab tal seoses EAGFi ja EAFRD kulutustega täita järgmisi ülesandeid:

- i) maksete kinnitamine ja kontrollimine, et teha kindlaks, kas toetuse-saajale makstav summa on kooskõlas liidu eeskirjadega, hõlmates eelkõige haldus- ja kohapealseid kontrolle;
- ii) maksete tegemine kinnitatud summade maksmiseks toetusesaajatele (või nende volitatud isikutele) või maaelu arengu korral liidu kaasra-hastatud osa maksmiseks;
- iii) arvestus, et registreerida kõik maksed EAGFi ja EAFRD kulude kohta infosüsteemi vormis peetavas makseasutuse eraldi raamatupida-misarvestuses ning perioodiliselt ette valmistada kulude kokkuvõtted, sealhulgas komisjonile esitatavad kuu- (EAGF), kvartali- (EAFRD) ja aastaaruanded. Makseasutuse raamatupidamisarvestusse kantakse ka fondide rahastatavad vahendid, eelkõige need, mis on seotud sekku-misvarude, tasaarveldamata ettemaksete, tagatiste ja võlglastega.

Makseasutuse organisatsioonilises struktuuris sätestatakse õiguste ja vastutuse selge jaotus organisatsiooni kõikidel tasanditel ning esimeses lõigus osutatud kolme ülesande lahusus, millest tulenev vastutus on määratud organisatsiooni skeemis. See peab hõlmama tehnilisi talitusi ja punktis 4 osutatud sisekontrollitalitust.

B) Inimressursid

Asutus peab tagama, et:

- i) tegevuseks eraldatakse piisavalt inimressursse ja tagatakse eri tege-vustasanditel nõutavate tehniliste oskuste olemasolu;
- ii) ülesanded jagatakse selliselt, et iga ametnik täidab EAGFi või EAFRD arvele kantavate kulude kinnitamisel, väljamaksmisel või arvestamisel ainult ühte funktsiooni ning et ükski ametnik ei täida üht neist ülesannetest ilma, et tema tööd kontrolliks mõni teine ametnik;
- iii) iga ametniku ülesanded, sealhulgas tema otsustamisõiguse rahaline ülempiir, määratakse kindlaks kirjalikus ametikirjelduses;
- iv) töötajaid koolitatakse vastavalt vajadusele igal tegevustasandil (seal-hulgas teadlikkus pettusest) ja nähakse ette strateegilistel ametikoh-tadel töötavate isikute korrapärane vahetumine või nende tegevuse tõhustatud kontroll;

▼B

- v) võetakse asjakohaseid meetmeid, et vältida huvide konflikti juhul, kui vastutaval või strateegilisel ametikohal töötav isik, kes tegeleb makse- või toetusetaotluste kontrollimise, heakskiitmise, väljamaksmise ja arvestamisega, täidab väljaspool makseasutust ka muid ülesandeid.

C) Delegeerimine

C.1) Kui makseasutus delegeerib oma ülesandeid vastavalt määruse (EL) nr 1306/2013 artiklile 7 mõnele teisele asutusele, peavad olema täidetud järgmised tingimused:

- i) makseasutus ja volitatud asutus sõlmivad kirjaliku kokkuleppe, milles määratakse lisaks delegeeritud ülesannetele kindlaks makseasutusele esitatava teabe laad ja tõendavad dokumendid ning nende esitamise tähtaeg. Kokkulepe peab võimaldama makseasutusel täita akrediteerimiskriteeriume;
- ii) makseasutus jääb igal juhul vastutavaks asjaomaste fondide töhusa juhtimise eest. Talle jääb täielik vastutus raamatupidamisaruannete aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse eest, sealhulgas liidu finantshuvide kaitse eest, samuti vastavate kulude komisjonile deklareerimise ning sellele vastavalt raamatupidamisaruannete koostamise eest;
- iii) volitatud asutuse ülesanded ja kohustused, eelkõige seoses liidu eeskirjade järgimise kontrollimise ja järelevalvega, on täpselt kindlaks määratud;
- iv) makseasutus tagab, et volitatud asutuses on ülesannete rahuldavaks täitmiseks vajalikud süsteemid;
- v) volitatud asutus kinnitab makseasutusele selge sõnaga, et ta täidab oma ülesandeid, ja annab ülevaate selleks kasutatavatest vahenditest;
- vi) makseasutus vaatab delegeeritud ülesanded korrapäraselt läbi, et tagada nende rahuldav täitmine ja liidu eeskirjade järgimine.

C.2) Eespool punkti C.1 alapunktides i, ii, iii ja v sätestatud tingimusi kohaldatakse *mutatis mutandis* juhul, kui makseasutuse ülesandeid täidab liikmesriigi õigusaktide alusel mõni teine asutus oma tavapäraste tööülesannete raames.

2. KONTROLL**A) Maksetaotluste heakskiitmise kord**

Makseasutus kehtestab korra, mille kohaselt:

- i) makseasutus sätestab maksetaotluste vastuvõtmise, registreerimise ja käsitlemise üksikasjaliku korra, mis sisaldab kõigi kasutatavate dokumentide kirjeldust;

▼B

- ii) iga maksete kinnitamise eest vastutav ametnik saab tehtavate kontrollide kohta üksikasjaliku küsimustiku ning kinnitab maksetaotlust tõendavates dokumentides nende kontrollide tegemist. Selle tõendi võib esitada elektrooniliselt. Kinnitusel peab olema märges selle kohta, et tööd on korrapäraselt, nt valimi-, süsteemi- või kavapõhiselt, kontrollinud kõrgemalseisev ametnik;
- iii) maksetaotlus kinnitatakse alles pärast seda, kui on piisavalt kontrollitud selle vastavust liidu eeskirjadele.

Kontrollimine hõlmab toetusetaotluse esitamisega seotud konkreetset meedet käsitlevas asjaomases määruses ette nähtud kontrole ning määruse (EL) nr 1306/2013 artikliga 58 nõutud kontrole pettuste ja eeskirjade eiramise vältimiseks ja avastamiseks, eelkõige seoses võetud riskidega. Lisaks tuleb EAFRD raames kontrollida, kas on järgitud toetuse andmise, sealhulgas lepingute sõlmimise tingimusi ning kõiki asjaomaseid liidu ja siseriiklikke, sealhulgas maaelu arengu programmiga ettenähtud eeskirju;

- iv) makseasutuse juhtkonda teavitatakse asjakohasel tasandil tehtud haldus- ja kohapealse kontrolli tulemustest korrapäraselt ja õigel ajal, et selle piisavust saaks hinnata enne maksetaotluse rahuldamist;
- v) tehtud tööd kirjeldatakse üksikasjalikult iga maksetaotlusega või maksetaotluste rühmaga kaasnevas aruandes või vajaduse korral üht turustusaastat hõlmavas aruandes. Aruandega koos esitatakse tõendusmaterjal heakskiidetud maksetaotluste toetuskõlblikkuse ning tehtud tööde laadi, ulatuse ja piirangute kohta. Lisaks on EAFRD puhul vajalik kinnitus, et on järgitud toetuse andmise, sealhulgas lepingute sõlmimise tingimusi ning kõiki asjaomaseid liidu ja siseriiklikke, sealhulgas maaelu arengu programmiga ettenähtud eeskirju. Kui füüsiline või halduskontroll ei hõlma kõiki maksetaotlusi, vaid ainult nende valimit, tuleb märkida, millised taotlused valiti, kirjeldada valikumeetodit ning anda ülevaade kõigi inspekteerimiste tulemustest ja meetmetest, mis on võetud seoses vasturääkivuste ja eeskirjade eiramisega. Tõendavad dokumendid peavad andma piisava kindluse selle kohta, et kõigi heakskiidetud maksetaotluste toetuskõlblikkust on nõuetekohaselt kontrollitud;
- vi) kui heakskiidetud maksetaotluste ja tehtud kontrollidega seotud dokumente (paberandjal või elektrooniliselt) säilitab mõni muu asutus, näevad nii kõnealused asutused kui ka makseasutus ette korra, millega tagatakse, et makseid käsitlevate dokumentide asukoht registreeritakse.

▼B**B) Maksekord**

Makseasutus kehtestab vajaliku korra, millega tagatakse, et makse tehakse ainult toetusesaajate või nende volitatud isikute pangakontole. Makse tehakse makseasutuse panga kaudu või vajaduse korral riigikassa osakonna kaudu viie tööpäeva jooksul alates kulude kandmisest EAGFi või EAFRD kontole. Tuleb kehtestada kord, millega tagatakse, et fondidele ei deklareerita hüvitamiseks ühtki ülekandmata makset. Kui sellised maksed on fondidele juba deklareeritud, tuleks need järgmise kuu/kvartali deklaratsioonide kaudu või hiljemalt raamatupidamise aastaaruannetes fondidele tagasi maksta. Sularahas makseid ei tehta. Maksete kinnitamise eest vastutava ametniku ja/või tema ülemuse heakskiidu võib esitada elektrooniliselt, kui on tagatud selleks vajalike seadmete turvalisus, ning heakskiidu allkirjastanud isiku andmed säilitatakse elektrooniliselt.

C) Raamatupidamisarvestuse kord

Makseasutus kehtestab korra, mille kohaselt:

- i) raamatupidamisarvestuse kord peab tagama, et kuuaruanded (EAGF), kvartaliaruanded (EAFRD) ja aastaaruanded on terviklikud, korrektsed ja esitatakse õigel ajal ning et kõik vead ja puudujäägid avastatakse ja korrigeeritakse eelkõige korrapärase kontrolli ja kooskõlastava võrdlemisega;
- ii) sekkumisvarude kohta peetava arvestuse puhul tuleb tagada, et kogused ja nendega seotud kulud töödeldakse ja registreeritakse identifitseeritavate partiide ja õigete aruannete kaupa õigusaktidega sätestatud korras korrektselt ja viivitamata igal etapil alates pakkumise vastuvõtmisest kuni toote tegeliku üleandmiseni ning et kõigis ladudes hoitavate varude kogus ja laad on võimalik igal ajal kindlaks määrata.

D) Ettemaksete ja tagatiste arvestamise kord

Kehtestatakse kord, millega tagatakse, et:

- i) ettemaksed näidatakse eraldi raamatupidamisdokumentides või allkontodel;
- ii) tagatise võetakse vastu ainult sellistelt asjakohaste asutuste heakskiidetud finantsasutustelt, kes täidavad käesoleva määruse IV peatükis sätestatud tingimusi ning kes annavad vabastamiseni või nõude esitamiseni kehtivaid tagatise, mis makstakse välja makseasutuse lihttaotluse korral;
- iii) ettemaksed tasaarvestatakse kindlaksmääratud tähtaja jooksul; tähtaegselt tasaarvestamata ettemaksed selgitatakse välja, nõudes viivitamata tagatiste esitamist.

E) Võlgade arvestamise kord

Kõiki punktides A–D nimetatud kriteeriume kohaldatakse *mutatis mutandis* selliste lõivude, minetatud tagatiste, tagastatud maksete, sihtotstarbeliste tulude jne suhtes, mis makseasutus peab sisse nõudma EAGFi ja EAFRD nimel.

▼B

Makseasutus peab eelkõige kehtestama süsteemi kõigi saadaolevate summade väljaselgitamiseks ja kõigi selliste võlgnevuste kandmiseks ühtsesse võlgnike registrisse enne nende kättesaamist. Võlgnike register vaadatakse korrapäraselt läbi, et võtta meetmeid tähtjaks tasumata võlgade sissenõudmiseks.

F) Kontrolljälg

Piisavalt üksikasjaliku kontrollijälje pidevaks tagamiseks peab makseasutuses olema kättesaadav teave maksetaoluste heakskiitmist, arvestamist ja väljamaksmist ning ettemaksete, tagatiste ja võlgade käsitlemist tõendavate dokumentide kohta.

3. TEAVE JA SELLE EDASTAMINE**A) Teabe edastamine**

Makseasutus kehtestab vajaliku korra, et tagada kõikide liidu eeskirjade ja eelkõige kehtivate toetusmäärade muudatuste registreerimine ning juhiste, andmebaaside ja kontrollküsimustike ajakohastamine õigel ajal.

B) Infosüsteemide turve

- i) Ilma et see piiraks järgmise punkti ii kohaldamist, põhineb infosüsteemide turve kriteeriumidel, mis on sätestatud ühes järgmistest standarditest vastaval eelarveaastal kehtivas redaktsioonis:

— International Standards Organisation 27002: Code of practice for Information Security controls (ISO);

— Bundesamt für Sicherheit in der Informationstechnik: IT-Grundschutzhandbuch/IT Baseline Protection Manual (BSI);

— Information Systems Audit and Control Association: Control objectives for Information and related Technology (COBIT);

- ii) alates 16. oktoobrist 2016 peab infosüsteemide turve olema sertifitseeritud Rahvusvahelise Standardiorganisatsiooni (International Standards Organisation) standardi 27001 alusel: Infoturbe halduse süsteemid. Nõuded (ISO).

Komisjon võib lubada liikmesriikidel sertifitseerida oma infosüsteemide turve teiste standardite alusel, kui need standardid tagavad standardiga ISO 27001 vähemalt samaväärse turvalisustaseme.

Liikmesriigid võivad otsustada, et esimest löiku ei kohaldata selliste makseasutuste suhtes, kes vastutavad liidu alla 400 miljoni euro suuruste iga-aastaste kulude haldamise ja kontrolli eest. Kõnealused liikmesriigid jätkavad punkti i sätete kohaldamist. Nad teavitavad komisjoni oma otsusest.

▼B

4. JÄRELEVALVE

A) Pidev järelevalve sisekontrolli kaudu

Sisekontroll peab hõlmama vähemalt järgmisi valdkondi:

- i) tehniliste talituste ning selliste volitatud asutuste töö järelevalve, mis vastutavad kontrollimise ja muude ülesannete täitmise eest, et tagada määruste, suuniste ja ettenähtud korra nõuetekohane rakendamine;
- ii) süsteemuudatuste algatamine kontrollisüsteemide üldiseks täiustamiseks;
- iii) makseasutusele esitatud makse- ja toetusetaotluste, samuti muu sellise teabe läbivaatamine, mille alusel võib kahtlustada eeskirjade eiramist;
- iv) järelevalvekord pettuste ja eeskirjade eiramise vältimiseks ja avastamiseks, eelkõige seoses ÜPP kulude valdkondadega, mis kuuluvad makseasutuse pädevusse ja kus esineb märkimisväärne pettuste või muude raskete rikkumiste oht.

Pidev järelevalve põhineb makseasutuse tavalisel ja korduval tegevusel. Piisavalt üksikasjaliku kontrollijälje tagamiseks tuleb asutuse igapäevategevuse ja kontrollide üle teostada kõikidel tasanditel pidevat järelevalvet.

B) Siseaudititalituse tehtav eraldi hindamine

Makseasutus kehtestab järgmise sellekohase korra:

- i) siseaudititalitus on makseasutuse teistest allüksustest sõltumatu ja annab aru makseasutuse direktorile;
- ii) siseaudititalitus kontrollib, kas makseasutuse kehtestatud kord tagab liidu eeskirjade järgimise kontrolli ning aruannete korrektse, tervikliku ja õigeaegse esitamise. Kontrollimisel võib piirduda teatavate meetmetega ja tehingute valimiga, kui kontrollikavaga on ette nähtud, et kõiki olulisi valdkondi, sealhulgas maksete kinnitamise eest vastutavaid asutusi, kontrollitakse maksimaalselt iga viie aasta järel;
- iii) siseaudititalitus töötab kooskõlas rahvusvaheliste standarditega, töö dokumenteeritakse ning tulemused esitatakse aruannete ja soovitusena asutuse kõrgemale juhtkonnale.

II LISA

MAKSEASUTUSTE KOHUSTUSED JA FÜÜSILISE KONTROLLI MENETLUSED

(Artikkel 3)

A. MAKSEASUTUSTE KOHUSTUSED

I. Kontrollid

1. Sagedus ja representatiivsus

Vähemalt kord aastas kontrollitakse kõiki ladustamiskohti vastavalt punktis B esitatud eeskirjadele, mille käigus pööratakse erilist tähelepanu järgmisele:

- riiklikku ladustamist käsitlevate andmete kogumise kord;
- laopidaja kohapealse dokumentatsiooni ja makseasutusele saadetud andmete vastavus;
- laopidaja poolt dokumentatsiooni alusel viimases kuuaruandes esitatud koguste füüsiline laosolek, mida hinnatakse visuaalselt, kahtluse või vaidluse korral kaalutakse või mõõdetakse;
- ladustatud toodete ohutus, seaduslikkus ja turustuskvaliteet.

Füüsiline laosolek määratakse kindlaks piisavalt representatiivse füüsilise kontrolli abil, mis hõlmab vähemalt punktis B sätestatud protsentuaalse osa ning võimaldab veenduda, et kõik varude arvestuses esitatud kogused on tegelikult olemas.

Kvaliteedikontrollid on visuaalsed, olfaktoorsed ja/või organoleptilised ning kahtluse korral tehakse põhjalikud analüüsid.

2. Täiendavad kontrollid

Kui füüsilise kontrolli käigus avastatakse kõrvalekalle, tuleb ülejäänud protsentuaalset osa kontrollida sama meetodika alusel. Vajaduse korral võib kontrollimisel üle kaaluda kõik partiisse kuuluvad või laos olevad kontrollitavad tooted.

II. Inspekteerimisaruanded

1. Makseasutuse sisekontrolliosakond või makseasutuse poolt volitatud sisekontrolliasutus koostab akti iga kontrollimise ja füüsilise kontrolli kohta.
2. Akt sisaldab vähemalt järgmisi andmeid:
 - a) laopidaja nimi, kontrollitud lao aadress ja kontrollitud partiide kirjeldus;
 - b) kontrolli alustamise ja lõpetamise kuupäev ning kellaeg;

▼B

- c) kontrollimiskoht ja ladustamise, pakendamise ning ligipääsetavuse kirjeldus;
 - d) kontrollivate isikute täielikud andmed, ametikoht ja volitused;
 - e) kasutatud kontrollivõtted ja mahu kindlaksmääramise menetlused, nagu mõõtmismeetodid, arvutused, vahe- ja lõpptulemused ning tehtud järeldused;
 - f) iga ladustatud partii kogus või kvaliteet makseasutuse dokumentatsioonis ja lao dokumentatsioonis ning nende kahe vahelised erinevused;
 - g) iga füüsiliselt kontrollitud partii või kvaliteedi kohta punktis f nimetatud andmed ja kohapeal tõendatud kogused ning erinevused, partii või kvaliteedi number, kaubaalused, kastid, silohoidlad, vaadid või muud kasutatud anumad, kaal (vajaduse korral neto- ja brutokaal) või maht;
 - h) laopidaja koostatud aruanded, kui esineb kõrvalekaldeid või erinevusi;
 - i) akti koostamise koht ja kuupäev ning koostaja ja laopidaja või tema esindaja allkiri;
 - j) kõrvalekallete ilmnemisel tehtud põhjalikum inspekteerimine, täpsustades kontrollitud ladustatud koguste protsentuaalse osa, avastatud kõrvalekalded ja antud seletused.
3. Aktid saadetakse viivitamata makseasutuse raamatupidamisarvestusega tegeleva teenistuse juhatajale.

Vahetult pärast akti kättesaamist korrigeerib makseasutus oma raamatupidamisandmeid avastatud kõrvalekallete ja erinevuste alusel.

4. Akte hoitakse makseasutuse peakontoris ja need on kättesaadavad komisjoni töötajatele ja komisjoni poolt volitatud isikutele.
5. Makseasutus koostab kokkuvõtliku dokumendi, milles näidatakse ära:

— tehtud kontrollid, eristades nende hulgas füüsilisi kontrolle (inventarimise kontrollimisi);

— kontrollitud kogused;

— tuvastatud kõrvalekalded ning põhjused, miks on kõnealused kõrvalekalded võrreldes kuu- ja aastaaruannetega tekkinud.

▼B

Kontrollitud kogused ja avastatud kõrvalekalded näidatakse ära iga asjaomase toote puhul kas kaalu- või mahuühikutes ning protsendina kõikidest ladustatud kogustest.

Selles kokkuvõtlikus dokumendis käsitletakse eraldi kontrollitoiminguid ladustatud toodete kvaliteedi kontrollimiseks. Kõnealune dokument edastatakse komisjonile määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 7 lõike 3 punktis a osutatud aastaaruannetega samal ajal.

B. PUNKTIGA A ETTENÄHTUD KONTROLLIMISTE RAAMES TEHTAVA FÜÜSILISE KONTROLLI MENETLUS ÜHISE PÕLLUMAJANDUSPOLIITIKA SEKTORITE LÕIKES

I. Või

1. Kontrollitavate partiide väljavalimine, mis esindavad vähemalt 5 % riiklikult ladustatud üldkogusest. Valik tehakse enne lao küllastamist makseasutuse raamatupidamisandmete põhjal, kuid sellest ei teavitata laopidajat.
2. Valitud partiide olemasolu ja partiide koostist kontrollitakse kohapeal järgmiselt:
 - partiide ja kastide kontrollnumbrite kindlaksmääramine ostu või lattu saabumise märgete alusel;
 - kaubaaluste (üks kümnest) ja kastide (üks kaubaaluse kohta) kaalumine;
 - kasti (üks viie kaubaaluse kohta) sisu visuaalne hindamine;
 - pakendi seisundi kontroll.
3. Füüsiliselt kontrollitud partiide ning kõrvalekallete kirjeldus esitatakse kontrolliaktis.

II. Lõssipulber

1. Kontrolliks valitavad partiid peavad esindama vähemalt 5 % riiklikult ladustatud kogusest. Valik tehakse enne lao küllastamist makseasutuse raamatupidamisandmete põhjal, kuid sellest ei teavitata laopidajat.
2. Valitud partiide olemasolu ja partiide koostist kontrollitakse kohapeal järgmiselt:
 - partiide ja kottide kontrollnumbrite kindlaksmääramine ostu või lattu saabumise märgete alusel;
 - kaubaaluste (üks kümnest) ja kottide (üks kümnest) kaalumine;
 - koti (üks viie kaubaaluse kohta) sisu visuaalne hindamine;
 - pakendi seisundi kontroll.
3. Füüsiliselt kontrollitud partiide ning kõrvalekallete kirjeldus esitatakse kontrolliaktis.

▼B**III. Teravili ja riis****1. Füüsilise kontrolli menetlus**

- a) Mahutite või laoruumide väljavalimine, mis esindavad vähemalt 5 % riiklikult ladustatud teravilja või riisi üldkogusest.

Valik tehakse makseasutuse raamatupidamisandmete põhjal, kuid sellest ei teavitata laopidajat.

b) Füüsiline kontroll:

— teravilja või riisi olemasolu kontrollimine väljavalitud mahutites või laoruumides;

— teravilja või riisi identifitseerimine;

— ladustamistingimuste kontroll ning määrusega (EL) nr 1272/2009 ⁽¹⁾ ettenähtud tingimustel ladustatud toodete kvaliteedi kontroll;

— ladustamiskoha ja teravilja või riisi identifitseerimiste võrdlemine laodokumentidega;

— ladustatud koguste hindamine makseasutuse poolt eelnevalt kinnitatud meetodi kohaselt, mille kirjeldus tuleb esitada sekkumisasutuse peakontoris.

- c) Lao plaan ja iga silohoidla või laoruumi mõõtmed peavad olema igas ladustamiskohas kättesaadavad.

Kõikides ladudes peab teravili või riis olema ladustatud nii, et nende mahtu saab kontrollida.

2. Menetlus kõrvalekallete avastamise korral

Mahu kontrollimisel on teatav hälve lubatud.

III lisa punktis II sätestatud eeskirju kohaldatakse juhul, kui silohoidlas või põrandal ladustatava teravilja ja riisi füüsilise kontrolli käigus avastatakse, et ladustatud toodete kaal erineb laodokumentides registreeritud kaalust üle 5 %.

Kui teravilja või riisi ladustatakse laos, võib registreerida lattu saabumisel kaalutud kogused, kui mahu hindamise tulemuste usaldusväärsusaste ei ole piisav ja kui kahe numbri vaheline erinevus ei ole liiga suur.

Makseasutus kasutab seda võimalust oma vastutusel, hinnates iga üksikjuhtumi korral selle põhjendatust. Sekkumisamet teeb selle kohta oma aktis märkuse järgmise näidise põhjal:

⁽¹⁾ Komisjoni määrus (EL) nr 1272/2009, 11. detsember 2009, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1234/2007 ühised üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses põllumajandustoodete kokkuostu ja müügiga riikliku sekkumise puhul (ELT L 349, 29.12.2009, lk 1).

▼ **B**

(näidis)

TERAVILI – VARUDE KONTROLL

Toode:	Laopidaja: Ladu, silohoidla: Mahuti number:	Kuupäev:
Partii	Laodokumentidesse kantud kogus	

A. Ladustamine silohoidlas

Ruum nr	Nominaalmaht m ³ (A)	Vaba maht m ³ (B)	Ladustatud teravilja maht m ³ (A–B)	Registreeritud suhteline tihedus kg/hl = 100	Teravilja või riisi kaal

Kokku (A):

B. Ladustamine põrandal

	Laorum nr	Laorum nr	Laorum nr
Pindalam ² }m ² }m ² }
Kõrgusm ³ }m ³ }m ³ }
m }m }m }
Korrektioonidm ³m ³m ³
Mahtm ³m ³m ³
Suhteline tiheduskg/hlkg/hlkg/hl
Kogukaaltonnitonnitonni

Kokku (B):

Kogukaal laos:

Erinevus laodokumentidesse kantud kaalust:

protsentides:

..... [kuupäev]

..... (tempel ja allkiri)

Makseasutuse inspektor:

IV. Veise- ja vasikaliha

- Kontrollitavate partiide väljavalimine, mis esindavad vähemalt 5 % riiklikult ladustatud üldkogusest. Valik tehakse enne lao külastamist makseasutuse raamatupidamisandmete põhjal, kuid sellest ei teavitata laopidajat.

▼B

2. Konditustatud liha puhul kontrollitakse valitud partiide olemasolu ja partiide koostist kohapeal järgmiselt:
 - partiide ja kaubaaluste identifitseerimine ning kastide arvu kontrollimine;
 - 10 % kaubaaluste või konteinerite kaalu kontrollimine;
 - 10 % kastide kaalu kontrollimine igalt kaalutud kaubaaluselt;
 - kastide sisu visuaalne kontrollimine ja pakendi seisukorra kontroll igas kastis.

Kaubaaluste valikul tuleb arvesse võtta laos olevaid eri jaotustükke.
3. Füüsiliselt kontrollitud partiide ning kõrvalekallete kirjeldus esitatakse kontrolliaktis.

III LISA

LAOPIDAJATE VASTUTUSEGA SEOTUD KOHUSTUSED JA ÜLDPÕHIMÕTTED, MIS PEAVAD SISALDUMA MAKSEASUTUSE JA LAOPIDAJA VAHEL SÕLMITUD LADUSTAMISLEPINGUS

(Artikkel 3)

Laopidaja vastutab liidu sekkumismeetme objektiks olevate toodete nõuetekohase säilitamise eest. Ta kannab rahalised kulud, mis tulenevad toodete ebaõigest säilitamisest.

I. TOODETE KVALITEET

Ladustatud sekkumistoodete kvaliteedi halvenemise korral, mis on seotud halbade või ebakohaste ladustamistingimustega, kannab vastavad kahjud laopidaja ja need kirjendatakse riikliku ladustamise kontodele kui kaod seoses toote kvaliteedi halvenemisega ladustamistingimuste tõttu.

II. PUUDUVAD KOGUSED

1. Laopidaja vastutab kõigi erinevuste eest, mis on avastatud ladustatud koguste ja makseasutusele varude kohta saadetud aruannete vahel.

2. Kui puuduvad kogused ületavad artiklis 4, II lisa punkti B alapunkti III alapunktis 2 ja IV lisa või põllumajandussektori õigusaktidega sätestatud lubatud hälbe või hälbed, pannakse need laopidaja arvele kui selgitamata põhjusel tekkinud kadu. Kui laopidaja vaidlustab puuduvad kogused, võib ta nõuda toodete kaalumist või mõõtmist, kusjuures ta peab ise kandma selle toimingute kulud, välja arvatud siis, kui ilmneb, et väidetavalt puuduvad kogused on tegelikult olemas või kui koguste erinevus ei ületa kohaldatavat lubatud hälvet; sel juhul kannab kaalumise ja mõõtmise kulud makseasutus.

II lisa punkti B alapunkti III alapunktiga 2 ette nähtud lubatud hälvet kohaldatakse ilma, et see piiraks esimeses lõigus nimetatud muude lubatud hälvete kohaldamist.

III. TÕENDAVAD DOKUMENDID NING KUU- JA AASTAARUANDED

1. Tõendavad dokumendid ja kuuaruanne

a) Dokumendid, mis on seotud toodete lattu saabumise, ladustamise ja laost väljaviimisega ning mis on iga-aastase raamatupidamise aastaaruande aluseks, peavad olema laopidaja valduses ning sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:

— ladustamiskoht (vajaduse korral andmed mahuti või vaadi kohta);

— eelmisest kuust ülekantud kogused;

— partiide lattu saabumine ja laost väljaviimine;

— varu ajavahemiku lõpus.

Need dokumendid peavad võimaldama laos olevaid koguseid mis tahes ajal täpselt identifitseerida, võttes arvesse ostu- ja müügitehinguid, kaasa arvatud eeskätt kokkulepitud ost ja müük, mille kohta vastavaid lattu saabumise või laost väljaviimise kandeid ei ole veel tehtud.

▼B

- b) Laopidaja saadab makseasutusele vähemalt üks kord kuus toodete lattu saabumise, ladustamise ja laost väljaviimisega seotud kuuaruanded ning varude igakuise aruande. Need dokumendid peavad olema makseasutuse käsutuses enne nendes käsitletavale kuule järgneva kuu 10. kuupäeva.
- c) Varude igakuise aruande näidis (soovituslik) on esitatud allpool. Makseasutus edastab kõnealuse näidise laopidajatele elektrooniliselt.

Varude kuuaruanne

Tooted:		Laopidaja: Ladu: Nr: Aadress:		Kuu:	
Partii	Kirjeldus	Kogus (kg, tonne, hl, kaste, ladustamisüksusi jne)		Kuupäev	Märkused
		Lattu saabumine	Laost väljaviimine		
	Ülekantud kogus				
	Ülekantav kogus				

(tempel ja allkiri)

Koht ja kuupäev:

Nimi:

2. Iga-aastane deklaratsioon

- a) Laopidaja koostab varude aastaaruande punktis 1 kirjeldatud igakuiste aruannete põhjal. Aruanne edastatakse makseasutusele hiljemalt käsitletavale majandusaastale järgneva aasta 15. oktoobriks.
- b) Varude aastaaruanne hõlmab ladustatud koguste kokkuvõtlikku ülevaadet toodete ning ladustamiskohtade kaupa, kusjuures iga toote osas näidatakse ära laosolevad kogused, partiide numbrid (välja arvatud teravilja puhul), lattu saabumise aasta ja võimalike avastatud kõrvalekallete selgitused.
- c) Varude aastaaruande näidis (soovituslik) on esitatud allpool.

Makseasutus edastab kõnealuse näidise laopidajatele elektroonilisel kujul.

Varude aastaaruanne

Tooted:		Laopidaja: Ladu: Nr: Aadress:		Aasta:
Partii	Kirjeldus	Raamatupidamisarvestusse kantud kogus ja/või kaal		Märkused

▼B

(tempel ja allkiri)

Koht ja kuupäev:

Nimi:

IV. ELEKTROONILISE ANDMETÖÖTLUSE KASUTAMINE JA TEABE KÄTTESAADAVAKS TEGEMINE

Makseasutuse ja laopidaja vahelises riikliku ladustamise lepingus nähakse ette sätteid, mis võimaldavad tagada liidu eeskirjadest kinnipidamise.

See leping hõlmab eeskätt järgmist:

- elektroonilise andmetöötluse kasutamine sekkumisvarude ladudes;
- jooksva inventuuri andmete vahetu ja kiire kättesaadavaks tegemine;
- toodete lattu saabumise, ladustamise ja laost väljaviimisega seotud dokumentide, raamatupidamisdokumentide ja käesoleva määruse kohaldamisega seotud laopidaja poolt koostatavate aktide kättesaadavaks tegemine mis tahes hetkel;
- makseasutuse ja komisjoni töötajatele ning nende poolt nõuetekohaselt volitatud isikutele pideva juurdepääsu võimaldamine kõnealustele dokumentidele.

V. MAKSEASUTUSTELE EDASTATAVATE DOKUMENTIDE VORM JA SISU

Punkti III alapunktides 1 ja 2 osutatud dokumentide vorm ja sisu on määratud kindlaks määruse (EL) nr 1306/2013 artiklis 104 sätestatud nõuete ja meetodika kohaselt.

VI. DOKUMENTIDE SÄILITAMINE

Riikliku ladustamise toiminguid tõendavaid dokumente säilitab laopidaja kogu ajavahemiku jooksul määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 104 alusel vastuvõetud raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise menetluste eeskirjade kohaselt, ilma et see piiraks asjaomaseid riiklikke eeskirju.

*IV LISA***LUBATAV HÄLVE**

(Artikkel 4)

1. Nõuetekohaselt teostatud tavaliste ladustamistoimingute tagajärjel tekkivate kadude puhul lubatud hälve määratakse kindlaks iga toote puhul, mille suhtes kohaldatakse riikliku ladustamise meetmeid:

— teravili 0,2 %

— koorimata riis, mais 0,4 %

— lõssipulber 0,0 %

— või 0,0 %

— veiseliha 0,6 %

2. Konditustamisel tekkiv lubatavate kadude protsendimäär on 32. Seda kohaldatakse kogu majandusaasta jooksul konditustatava üldkoguse suhtes.

3. Punktis 1 osutatud lubatud hälve kinnitatakse protsendimäärana asjaomase majandusaasta jooksul vastu võetud ja ladustatud koguste ning kõnealuse aasta alguses laos olevate koguste tegelikust kogukaalust, arvestamata pakkematerjali.

Neid hälbeid kohaldatakse varude füüsilise kontrollimise korral. Hälbe suurus arvutatakse iga toote puhul kõigi makseasutuse ladustatud koguste põhjal.

Tegeliku kaalu arvutamiseks lattu saabumisel ja laost väljaviimisel lahutatakse registreeritud kaalust lattu saabumise tingimustes sätestatud pakkematerjali normkaal või selle puudumise korral makseasutuse kasutatava pakkematerjali keskmine kaal.

4. Hälve ei hõlma pakkeüksuste ega registreeritud üksuste kadu.
5. Varguse või muude kindlaksmääratavate põhjuste tõttu puuduvaid koguseid ei võeta punktides 1 ja 2 osutatud lubatava hälbe arvutamisel arvesse.

V LISA

Artiklis 10 osutatud meetmed

1. Määruse (EÜ) nr 73/2009 I lisas loetletud kavad ja alates 2016. aastast määruse (EL) nr 1307/2013 I lisas loetletud kavad.
2. Komisjoni määruse (EL) nr 65/2011 ⁽¹⁾ II osa I ja II jaotise kohased ning määruse (EL) nr 1305/2013 III jaotise I peatüki kohased maaelu arengu meetmed.

⁽¹⁾ Komisjoni määrus (EL) nr 65/2011, 27. jaanuar 2011, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 rakendamise üksikasjalikud eeskirjad seoses kontrollimenetluse rakendamisega ning nõuetele vastavusega maaelu arengu toetusmeetmete osas (ELT L 25, 28.1.2011, lk 8).

▼B

VI LISA

Artiklis 14 osutatud meetmed

1. Viinamarjaistanduste ümberkorraldamine ja muutmine vastavalt määruse (EL) nr 1308/2013 artiklile 46.
2. Toorelt koristamine vastavalt määruse (EL) nr 1308/2013 artiklile 47.